

¿Catalunya és Lituània? ¿Té els mateixos drets? ¿Per què espanta aquest paral·lelisme?

Jordi Carbonell (intel·lectual). "Els Països Catalans tenim exactament els mateixos drets que qualsevol altra nació del món, inclosa la independència. A mi no m'espanta aquest paral·lelisme, potser espanta a aquells que no volen reconèixer els drets dels altres pobles".

Joan B. Culla (historiador). "Catalunya és Catalunya i Lituània és Lituània, però són dues nacions europees i en aquest

una mica despullats ideològicament. Ja no es pot dir que els nacionalismes menors són una cosa ridícula. Històricament la cultura política espanyola és malaltissament hiper-sensible a aquestes qüestions".

Josep Guia (dirigent de Catalunya Lliure). "Catalunya és una mica més gran i amb més història d'independència. Catalunya, de Salses a Guardamar i de Fraga fins a Maó, hauria d'haver recobrat la in-

Carles Campuzano (secretari General de la JNC). "Catalunya és una nació i Lituània també. Catalunya no té estat i Lituània fins ara tampoc. En tant que nacions tenim els mateixos drets. Les comparacions molesten suposo perquè Espanya no és una realitat sòlida i indiscutible. Espanya té una estructura política dèbil perquè no ha aconseguit solucionar els temes nacionals que té plantejats".

Josep Huguet (intel·lectual). "Catalunya sí que és Lituània, en tant que fins aquest moment era una nació (llengua, cultura i una voluntat de ser, amb consciència nacional) i no disposava d'estat. Això és el que les fa iguals. Catalunya té, també dret a la independència. Però estem vivint en una democràcia amb defectes de fabricació, una democràcia trucada, fruit d'una prestidigitació: ens han col·locat una falsa autonomia inoperativa i disfuncional perquè està sobreposada a diputacions i governs civils, estructures unitaristes i franquistes. El tema del Bàltic és una excusa que aprofitem per mostrar la situació que pateix Catalunya. Aquest és un problema profund compartit, en part, pels estats veïns, l'Europa arcaica. Perquè hi ha dues Europes, la de la pluralitat, on a cada estat li correspon una nació (Alemanya i els països nòrdics) i dóna suport al dret a l'autodeterminació dels pobles. L'altra Europa (França, Espanya, Anglaterra, Itàlia) és la jacobina, unitarista i centralista, i que no recolza l'autodeterminació dels pobles. I aquests estats se saben febles davant d'aquesta situació. Però el vent de l'Est bufa cap aquí".

Vitautas Landsbergis.

EFE

sentit tenen els mateixos drets; una altra cosa és l'exercici d'aquests drets i les circumstàncies històriques i polítiques. El paral·lelisme espanta principalment a Madrid, perquè durant molts anys el discurs ideològic-polític dominant partia de la premissa que el cens d'estats europeus estava tancat, que les fronteres eren inamovibles i que es tendia a la supressió progressiva de les identitats petites. El cas Bàltic i la resta de repúbliques soviètiques i iugoslaves ha dinamitat aquesta premissa. Ara resulta que poden renàixer estats europeus disolts fa cinquanta anys, i als poders que defensaven aquesta situació els posa nerviosos; se senten, de sobte,

dependència fa molts anys. El paral·lelisme espanta els espanyols perquè saben que amb bona mesura el seu estat està basat en la dominació del poble català".

Paco Candel (escriptor). "Catalunya no és Lituània, això és evident. Catalunya té el dret a la independència, només em preocupa si, en la nova situació, em pujarien els impostos.

Si es fes un referèndum sobre la independència votaria que sí, però ningú em garantitza que serà millor. S'està vivint un estat emocional més que racional i hi ha reflexions molt profundes importants que no s'estan fent".

Rosa Brines (presentadora de TVV). "Els Països Catalans no són les repúbliques bàltiques, per supost, són situacions diferents. Les repúbliques bàltiques van ser ocupades militarment als anys 40 de forma il·legal i els Països Catalans hem votat una Constitució de manera democràtica i tenim una autonomia amb competències suficients com perquè, a la pràctica, funcionem com a federacions. La independència de les repúbliques bàltiques pense que està molt bé, però crec també que la CEE s'ha precipitat en reconèixer-la, perquè estan vivint un procés descontrolat. Tenim els mateixos drets, però jo no sóc excessivament nacionalista. Defense, de totes totes, la identitat cultural, però a nivell econòmic i polític s'ha de cooperar. El paral·lelisme entre els Països

Dalt: Rosa Brines, Joan Barril i Josep Guia. Baix: Núria Feliu, Jordi Carbonell i Paco Candel.

ARXIU

Catalans i els Països Bàltics no existeix i no existiria si els Països Catalans es declaressin independents. El dret, però, a demanar la independència tot el món el té".

Josep Maria Solé Sabaté (historiador): "Tenim els mateixos drets en tant que nació europea. En aquest nivell, és clar que Catalunya és Lituània. Hi ha una diferència, però. L'estat espanyol està prestigiada a Europa, és ric, i molt més intolerant davant de qualsevol idea que no sigui l'imperi espanyol. A la Unió Soviètica, en canvi, inclús durant el període estalinista, hi ha hagut un reconeixement del fet nacional. El paral·lelisme entre Catalunya i Lituània espanta per allò que diuen: "cuando las barbas de tu vecino veas cortar pon las tuyas a remojar". Cal pensar que Lituània només té tres milions d'habitants i una producció literària en llengua pròpia que representa una dècima part de la nostra. ¿Què no han de pensar els espanyols d'un país com Catalunya, amb unes potencialitats econòmiques i culturals molt més grans!".

Rafael Jorba (periodista): "Catalunya serà catalana o no serà, heus aquí la mare dels ous. Tot altre referent és, poc o molt, accidental. La força de Catalunya no ens vindrà de fora sinó de nosaltres mateixos. Aquesta és una constant de la nostra història".

Núria Feliu (cantant): "Catalunya és Catalunya. El que passa és que hi ha unes circumstàncies que ens hi apropen, ens hi agermanen i ens hi emmirallen. El paral·lelisme entre Lituània i Catalunya els espanta i per això critiquen el Pujol i el Roca, i per això l'Obiols va pel món dient

les coses que diu. El espanta perquè no són capaços d'enfrontar el problema".

Joan Barril (escriptor i periodista): "Les piròtècnies verbals del nacionalisme de Pujol mai no han estat enteses per un pensament espanyol que no ha fet mai el més mínim esforç per comprendre el fe-

nomen social dels nacionalismes base i català. No crec que espanti el paral·lelisme, simplement que a l'hora de fer notícies el tòpic sempre és més fàcil que les anàlisis. No sé si per mala professionalitat o mala fe.

Eduard Voltas i Montse Serra

"Catalunya és Lituània però Pujol no és Landsbergis"

El 15 de febrer de 1991, a les pàgines de societat del diari *Avui*, Quim Monzó ja no va poder aguantar-se més. I va escriure *Les paral·leles no són mai convergents*. Aquest no era, però, un dels seus habituals articles curts. A diferència de la seva vessant *ombudsman* contra motocicletes, gorilles de la nit i gremis de botiguers, Quim Monzó entrava directament en el terreny polític. A Catalunya, es vivien moments d'indignació per l'actuació de les OMON —tropes especials del ministeri de l'interior— a les repúbliques bàltiques. Joaquim Xicoy s'exaltava més del compte i exigia l'enviament d'un exèrcit d'alliberament anti-soviètic mentre Pujol recordava el sagrat —ahora que, lògicament, metafísic— dret a l'autodeterminació dels pobles. ERC, massa enfeïnada a encapaçar manifestacions contra la guerra del golf, deixava a mans de CiU la solidaritat amb Lituània. El context, doncs, per qualsevol persona que hagués sobreviscut a les "imprescindibles" baixades de pantalons de la transició recordava un joc absurd de miralls on res del que es deia corresponia a cap realitat.

I d'això parlava *Les paral·leles no són mai convergents*. D'un país que sap per-

fectament el que vol —Lituània— i que està disposat a lluitar per aconseguir la independència i un altre país —Catalunya— que s'ha resignat a l'estat de les autonomies, a la seva espanyolització integral, sublimant les seves frustracions històriques en les mítiques independències de l'est d'Europa. La conclusió de l'article tirava a matar: "¿Quina estratègia efectiva poden plantejar els cadells del pensament nacionalista si quan dibuixen la situació actual, de partida, s'enganyen ells mateixos? El grau d'inconsciència i de desintegració nacional només pot ser comparat amb el dels gal·lesos o els escocesos. Amb la diferència anecdòtica que ells —per una conjunció històrico-esportiva determinada— fins i tot tenen seleccions nacionals esportives; i els catalans ni en fotografia. Es a dir: en fotografia sí, però de fa molts anys."

Ara, quan a Monzó li consulten sobre la revifalla de les passions bàltiques, tampoc no vacil·la gaire: "Si Pujol deia que Catalunya és Lituània però Espanya no és la URSS, jo només et diré aquesta frase; Catalunya és Lituània però Pujol no és Landsbergis". Ergo: Catalunya? "un clos de resignats" perquè *Les paral·leles no són mai convergents*. Mai.

O.M.